

Velocitat, Obsolescència i globalització

Les empreses en general, i els productes que en sustenten la seva raó de ser, afronten una problemàtica complexa que té molts components d'èpoques anteriors, però que n'afronta una de radicalment diferent, que és la capacitat d'interactuar de forma presencial en territoris molt diversos com a conseqüència de la velocitat de desplaçament de les persones i els productes. Referent a la velocitat, entesa com la distància que som capaços de recórrer amb comoditat, es constata un fet que tot sovint oblidem. Fins el segle XIX, els homes podien desplaçar-se amb comoditat uns 38 km diaris, caminant una mitjana de 5 km per hora. Cal entendre que fins al 1800 el radi d'acció de tota persona es limitava a 19 km diaris que implicaven el desplaçament al treball i la tornada a la llar. Al 1900 els rails de ferrocarril es comencen a estendre i els trens passen a circular a una velocitat mitjana de 48 km/h, sense discriminar a homes, dones o nens. Aquest fet originà que en un dia normal la distància a recórrer assolís ràpidament els 200 km, una xifra que l'escriptor Charles Van Doren va situar en els 198 km, que és cinc vegades superior a la del 1800. Ell mateix ens indica que a l'any 2000, milers de persones agafen diàriament un avió per recórrer uns 1000 Km y tornar a casa, és a dir 5 vegades més que al 1900, la qual cosa el porta a concloure que al 2100 la distància diària assolirà els 4.750 Km, que per altra banda, representa un radi d'acció superior als 2.350 km. En 200 anys, i de forma més accelerada en els darrers 25, la velocitat s'ha multiplicat per 25, un fet que obliga a submergir-se en entorns culturals diferents amb problemàtiques, legislacions i objectius asimètrics i més d'una vegada divergents, sense tenir en consideració les problemàtiques específiques d'aquelles àrees conformades per un mosaic de cultures i històries confrontades com és el cas d'Europa. La versatilitat, l'adaptabilitat i una àmplia i sòlida cultura esdevenen una de les característiques dels professionals del segle XXI per afrontar la velocitat i l'obsolescència accelerada motivada pel procés d'interacció global i el trencament de les barreres proteccionistes que aïllaven o protegien les economies dels diversos països. Un conjunt de reptes que cal enquadrar en un procés de canvi climàtic que afronta la societat actual i que obliga, a la vegada, a afrontar els aspectes associats a la sostenibilitat i el respecte al medi ambient.

La societat actual, plural i desequilibrada, configura col·lectius humans heterogenis i asimètrics, el desenvolupament dels quals passa per la competitivitat de cadascun d'ells. Plantejar-se els reptes de la competitivitat i afrontar-los esdevé la pedra angular en la que es recolza el progrés i paral·lelament la consolidació de tota societat independent i lliure. En aquest escenari, i considerant els països més avançats, la seva economia hauria de centrar els seus esforços en millorar la seva competitivitat i en augmentar la capacitat de transformar la informació en capital de coneixement i gestionar-lo de forma eficaç. En definitiva, cal assumir que als països més avançats, la via de progrés passa per la competitivitat basada en la innovació arrelada en els sabers, el talent i les capacitats creatives, en contrapunt a la de cost, una via reservada per aquells països que no han assolit encara els nivells

de benestar i progrés dels que disposa el primer món i que segueixen basant la seva competitivitat en uns costos de producció més baixos.

Cal doncs entendre que la nova situació, derivada de la globalització econòmica i informacional, fonamentada en les possibilitats dels sistemes de comunicació i interacció humana extesos al llarg del planeta i amb capacitat d'interacció bilateral, anònima, personalitzada i continuada, aporta uns escenaris radicalment diferents. Conseqüentment, per afrontar els nous desafiaments cal superar una de les barreres més grans existents, com és el canvi de la quotidianitat, la modificació de les inèrcies, la capacitat d'adaptació a nous contextos i situacions. La quotidianitat que s'arrela en el ritme d'activitat, les pautes de consum, els models de comportament i els hàbits laborals i relacionals.

Aquest és l'escenari en el que es mouen els professionals d'avui en dia, i en especial els dissenyadors, ja que ells esdevenen les peces claus per fer possible el treball conjunt de científics, tecnòlegs i dissenyadors com la terna virtuosa que permet la innovació, especialment en producte, en un context de competència asimètrica global.

És en aquest escenari on ha de desenvolupar-se l'activitat dels dissenyadors i on les escoles tenen un paper clau a desenvolupar, ja que de la seva tasca i mètode docent han sorgit dissenyadors adequats a les exigències de la societat actual i capaços de liderar el progrés i construir el futur.

Una formació integral, sustentada en un fort component teòric que permeti el desplegament de les capacitats d'anàlisi i síntesi requerides, una clara capacitat multidisciplinària amb domini del procés creatiu, un sòlid component tècnic-científic que permeti interactuar en la terna dissenyadors-científics-tecnòlegs, un bon coneixement de la problemàtica i dels desafiaments socials i de l'entorn productiu de les empreses, i també entendre i comprendre les dinàmiques globals i multiculturalment que impliquen estar amatent a les informacions i tendències, i que obliguen al domini de diverses llengües.

Un conjunt de requeriments que compleixen algunes escoles, no totes, però si aquelles més compromeses amb el progrés i els canvis que obliga la societat i l'economia del coneixement, i que saben que la velocitat, l'obsolescència i la globalització ens obliguen a assumir amb més determinació els nostres compromisos.

Antoni Garrell i Guiu

Director General

Escola Superior de Disseny ESDi